

16A-Idghaam Al-Mutamaathilayni (Zinazofanana)

1. إِذْغَامُ الْمُتَمَاثِلِينَ Idghaam Al-Mutamaathilayni (Zinazofanana)

At-tamaathul katika Tajwiyd maana yake ni: kuweko herufi mbili za jinsi moja zenyen makhraj moja na swiffah moja.

(Idghaam Al-Mutaamathilayni) ni kukutana herufi mbili zinazofanana na zinazotoka katika makhraj moja na zina swiffah moja. Herufi mbili hizo zinapokutana, kwa sharti kuwa herufi ya kwanza kuwa saakin na ya pili huwa na *i'raab*; hapo huwajibika idghaam kwa kuingizwa herufi ya kwanza kwenye herufi ya pili na kupelekea kupatikana shaddah na ni sawa zikiwa herufi mbili hizi ziko kwenye neno moja au maneno mawili

Suwrah/ Ayah	Matamshi	Mifano	Herufi
Al-Baqarah (2: 60)	idhwrib-bi'aswaakal-hajar¹	أَضْرِبْ بِعَصَالَكَ الْحَجَرَ	ب
An-Naml (27: 28)	idh-habbbikitaabiy	أَذْهَبْ بِكَتَبِي	
al-Baqarah (2: 16)	famaa rabihat-t-tijaaratuhum	فَمَا رَبَحَتْ تَجْرِيَتْهُمْ	ت
An-Naml (27: 43)	maa kaanat-ta'budu min duwni-Allaah	مَا كَانَتْ تَعْبُدُ مِنْ دُونِ اللَّهِ	
Al-Maaidah (5: 61)	wa qaddakhaluw bil-kufr	وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكُفْرِ	د
Al-Israa (17: 33)	falaa yusrif-ffilqatl	فَلَا يُسْرِفْ فِي الْقَتْلِ	ف
An-Nisaa (4: 78)	yudrik-kkumul-mawtu	يُدْرِكُمُ الْمَوْتُ	ك

¹Al-Baqarah (2: 60)

Al-Furqaan (25: 10)	wa yaj' al-llaka Quswuwraa	وَسَجَّلَ لَكَ قُصُورًا	ل
Al-Baqarah (2: 33)	alam aqul-lakum	أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ	
al-Baqarah (2: 191)	wa akhrijuwhum-mmin haythu	وَأَخْرِجُوهُمْ مِنْ حَيْثُ	ه
Al-Ma'aarij (70: 27)	walladhiyna hum-mmin 'adhaabi rabbihim- mmushfiqawn	وَالَّذِينَ هُمْ مِنْ عَذَابٍ رَبِّهِمْ مُشْفِقُونَ	
AL-Insaan (76: 2)	Innaa Khalaqanal- insaana min- nnutwafatin	إِنَّا خَلَقْنَا إِلَّا نَسَنَ مِنْ نُطْفَةٍ	ن
Yuwsuf (12: 30)	Turaawidu fataaha 'an- nnafsihi	تُرَاوِدُ فَتَاهَا عَنْ نَفْسِهِ	
An-Nuwr (24: 33)	wa man yukrih-hhunna	وَمَنْ يُكْرِهُنَّ	ه

- i. Idghaam haiwajibiki inapokuwa herufi ya kwanza ni ya madd; ي و. Kwa maana ي Yenye madd haingizwi katika ي isiyo ya madd. Vile vile, haingizwi و yenye madd katika و isiyo ya madd kwa sababu hazitoki katika makhraj moja. Bali huingizwa ي isiyo ya madd katika iliyosare nayo, na pia و isiyo ya madd huingizwa katika iliyosare nayo kwa kuwa zote zinatoka makhraj moja.

Mfano wa kukosekana kuungana kwa makhraj	Mfano wa kuungana kwa makhraj	Herufi
ءَامَّتُوا وَعَمِلُوا	فَقَدِ آهَتَدَوْا وَإِنْ تَوَلُّوا	و
الَّذِي يُوَسِّعُ		ي

ii. Inajuzu kuwa idghaam na idhwhaar katika hali ya kuunganisha² kauli ifuatayo kwa namna mbili:

مَا أَغْنَى عَنِي مَالِيَةٌ هَلَكَ عَنِي سُلْطَانِيَّةٌ³

- Idghaam: Kuingiza herufi ya هـ katika neno la kwenye katika neno la هـ na wakati huo itasomeka مـالـيـهـ هـ (maaliyahhalaka) .
- Idhwhaar: Kuidhihirisha herufi ya هـ katika neno la هـ na kuitenganisha na kinachofuatia kwa kupumzika kidogo na hii ndio ارجـحـ arjah (rai yenyne nguvu kabisa)

²Rejea mlango wa 'As-Sakt'

³Al-Haaqqah (69: 28-29)